

VERGADERING : OPENBAAR BESTUUR
DATUM : 16 MAART 2011
AGENDAPUNT : 10
BIJLAGE : OB-11-13

BETREFT : Voortgangsrapportage project Carbon Footprint Diervoeding

Inleiding

In deze voortgangsrapportage wordt het bestuur beknopt geïnformeerd over de voortgang van (Fase 2 van) het project Carbon Footprint Diervoeding. Onderstaand wordt zowel ingegaan op het proces alsook op de belangrijkste inhoudelijke zaken.¹

Kernwoorden voor het project zijn:

- Transparantie en openbaarheid van resultaat
- Uniformering en harmonisatie (vooral wat betreft methodologie en data)
- Breed (internationaal) draagvlak en brede acceptatie voor het op te leveren resultaat

1. Procesmatige voortgang

1.1 Rond zetten van benodigde budget

In november 2010 hebben de laatste financiers besloten het project financieel te ondersteunen. Het project wordt gesubsidieerd door het Ministerie van EL&I (50%), het PDV (ruim 25%) en de productschappen PA, MVO, PZ, PVV en PPE.

1.2 Start van het project

WUR en BMA zijn per november 2010 begonnen met de uitvoering van het project. Er is een interdisciplinair projectteam geformeerd en de taken tussen WUR en Blonk Milieu Advies (BMA) zijn goed afgestemd. Projectleider is de heer T. Vellinga (WUR-LR), die m.b.t. het onderhavige onderwerp een jarenlange (ook internationale) ervaring heeft.

1.3 Aansturing en (inhoudelijke) begeleiding

1.3.1 Stuurgroep

Voor de aansturing van het project is een brede stuurgroep geformeerd met vertegenwoordigers van de financiers en dragende organisaties van de productschappen. Deze heeft vergaderd op 15 nov. 2010, 12 jan. 2011 en vergadert weer op 14-03-2011. De stuurgroep heeft tot taak:

- M.b.t. de uitvoering van het projectplan door WUR en BMA:
  - a. Finale vaststelling van het door WUR opgestelde en door financiers goedgekeurde projectplan.

---

¹ Voor nadere informatie wordt verwezen naar het gedeelte van de PDV website waar continue informatie over het project wordt gegeven: http://www.pdv.nl/nederland/MVO/carbon_footprint.php.

- Dit is in de eerste vergadering van de stuurgroep gebeurd. Ook de door het PDV opgestelde Position Paper is toen formeel vastgesteld.
- b. Monitoring en aansturing van de uitvoering van Fase 2, waarbij vooral aandacht voor de realisering van de planning en begroting
  - c. Advisering m.b.t. voorstellen over methodologische aspecten en andere (schakel- en ketenoverstijgende) punten die tijdens de uitvoering naar voren komen.
  - d. Geven van een eindadvies aan de subsidiegevers over de door WUR op te leveren 'deliverables'.
- M.b.t. andere met het project samenhangende aspecten, niet direct vallend binnen het door WUR uit te voeren projectplan
    - a. Vaststellen van een communicatieplan
Dit wordt behandeld in de stuurgroepvergadering van 14 maart 2011.
    - b. (Internationale) Database
Hierop vindt oriëntatie plaats. Het beheer van de data moet bij voorkeur plaatsvinden door een onafhankelijke (internationale) organisatie. Komt concreet aan de orde in mei 2011.
    - c. Copyrights, gebruikersrechten, eigendom/ beheer van de basic calculation tool.

1.3.2 Werkgroepen

Voor de inhoudelijke begeleiding en afstemming van de verschillende onderdelen van het project zijn een vijf werkgroepen geformeerd. Voor meer informatie wordt verwezen naar

1.4 Internationaal draagvlak

Voor de beoogde brede acceptatie van het projectresultaat is het creëren van internationaal draagvlak essentieel. Om draagvlak te krijgen is nodig a) het verstrekken van transparante informatie over het project, b) het toesturen en stimuleren tot het geven van inhoudelijke reacties op discussiepunten en conceptstukken.

Wat betreft de 'wetenschappelijke wereld' wordt dit georganiseerd door WUR. Wat betreft de internationale stakeholders (internationale brancheorganisaties e.d.) is concreet afgesproken welke Nederlandse brancheorganisaties dit met wie zullen afstemmen en regelen.

De WUR projectleider heeft ook directe en intensieve contacten met de FAO en het daar in uitvoering zijnde project 'MICCA'.

1.5 Communicatie

Na de 1^e stuurgroepvergadering is een persbericht opgesteld en naar de vakpers verzonden. In het bericht is de start en globale doelstelling van het project gecommuniceerd.

WUR heeft voor 17 maart 2011 een workshop met internationale onderzoekers georganiseerd. Eind mei 2011 zal een workshop voor internationale stakeholders worden georganiseerd. Bij beide workshops gaat het om een open bespreking van de bij het projectteam levende ideeën en voorstellen, waarbij eventuele aanpassing daarvan op wetenschappelijke en rationele argumenten een expliciet doel is.

2. Inhoudelijke voortgang

Het project is formeel per 1 november gestart. Toch zijn er in 2011 relatief weinig activiteiten geweest. Dit kwam niet alleen door het kerstverlof, maar vooral doordat het project later is gestart dan gepland, waardoor onderzoekers inmiddels op andere projecten waren ingezet en niet direct beschikbaar waren.

Hoewel in Fase 2 wordt voortgebouwd op de output van Fase 1 (het door BMA opgeleverde eindrapport) is gebleken dat –mede door (snel) voortschrijdend inzicht op dit terrein– een nadere doordenking van een aantal methodologische aspecten noodzakelijk was. Er is grondige aandacht gegeven aan:

- Het opsplitsen van het totale ketenomvattende proces in subprocessen.
Daardoor is helder wat bij welk onderdeel nader moet worden uitgewerkt.

- Het gebruik van achtergrondgegevens, zoals emissies voor de productie van kunstmest, gebruik van diesel, elektriciteit e.d.
Besloten is hiervoor gebruik te maken van de Ecoinvent database.
- Hoe om te gaan met de toediening van dierlijke mest
- Emissiefactoren.
Besloten is te werken met de factoren van de IPCC Guidelines Tier 2 voor buitenlandse teelten en Tier 3 (indien beschikbaar) voor binnenlandse teelten.
- Documentatie.
Er zijn afspraken gemaakt over de wijze van documenteren van gegevens en voor het weergeven van de kwaliteit ervan.
- De keuze van de databronnen en de keuze van standaardwaarden als gedetailleerde informatie ontbreekt.
De prioriteitsvolgorde zal zijn: a) rapporten die zo dicht mogelijk bij de bron (rapporten via netwerk, bedrijven, wetenschappelijke publicaties), b) nationale statistieken, c) Europese statistieken, d) FAO stat.
- Allocatie.
De voorkeur gaat uit naar een zo consequent mogelijk doorvoeren van economische allocatie, tenzij dat onmogelijk is of onzinnig.
- Te gebruiken diermodellen.
De volgende modellen worden gebruikt: voor herkauwers het koemodel van WUR; voor varkens het INRA-porc model, voor pluimvee moet nog worden beslist. Omdat veel emissies in Nederland worden berekend met de Totale Amoniak-N (TAN), wordt de TAN benadering in de diermodellen ingebouwd.

Er moet nog een verdere doordenking plaatsvinden van:

- Kwantificering van de methaan emissie herkauwers
De voorlopige conclusie is dat het beste aansluiting kan worden gezocht bij het mechanistische model van Dijkstra/Bannink (WUR).
- Koolstof in de keten
Er moet nog worden beslist hoe de vastlegging van koolstof in geogste producten wordt beschreven. Ook ten aanzien van landgebruik en landgebruikveranderingen (LULUC) moet de te volgen werkwijze nog nader worden doordacht.

Den Haag, 10 september 2011.

M.C.Blok